

2022-06-30
S2022/ 03176**Socialdepartementet**Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att stärka blodverksamheterna

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att utifrån myndighetens rapport Nationellt register över blodgivare och plan för ökad kapacitet utreda och föreslå hur ett register över blodgivare kan utformas och förvaltas. Ett sådant register ska även innehålla uppgift om hur mycket blod av olika blodgrupper som finns att tillgå i de olika regionerna.

Myndigheten ska också utreda och föreslå hur en ändamålsenlig organisering, genom till exempel centralisering, av blodverksamheten kan genomföras.

I uppdraget ingår även att utreda förutsättningarna för hur en utökad plasmagivning, inhemsk produktion och lagerhållning av frysta trombocyter kan genomföras på ett kostnadseffektivt sätt.

Vidare ska myndigheten ta fram underlag för hur frystorkad plasma kan användas, lagras och omsättas i vardagen. Förutsättningarna för hur en produktion av frystorkad plasma skulle kunna genomföras i Sverige för att möta de behov som finns ska också utredas.

För samtliga delar ska konsekvenserna särredovisas och alternativa ambitionsnivåer för förslagen bör redovisas. Om förslagen påverkar den kommunala självstyrelsen ska de särskilda överväganden som gjorts i enlighet med 14 kap. 3 § regeringsformen redovisas. Uppdraget innefattar inte att ta fram författningsförslag.

Socialstyrelsen ska när uppdraget utförs föra nära dialog med berörda aktörer såsom regionerna, Nationellt programområde medicinsk diagnostik (NPO), Svenska Blodalliansen (SweBA), Sveriges Kommuner och Regioner, Läkemedelsverket och Försvarsmakten.

Socialstyrelsen ska senast den 1 oktober 2023 lämna en delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Socialstyrelsen ska senast den 1 november 2024 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdraget får Socialstyrelsen under 2022 använda 1 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2022 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 9 Civilt försvar – hälso- och sjukvård.

Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2022. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2023 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning av medel ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Socialstyrelsen fick den 24 mars 2021 i uppdrag av regeringen att ta fram underlag m.m. samt att samordna, stödja, följa upp och utvärdera regionernas arbete med hälso- och sjukvårdens beredskap och planering inför civilt försvar (S2021/02921 (delvis)). Inom ramen för uppdraget ingick bland annat att undersöka förutsättningarna för att införa ett nationellt register över godkända blodgivare som är tillgängligt för alla Sveriges blodverksamheter, och att utarbeta en plan för hur blodverksamheterna ska kunna öka kapaciteten för att kunna svara upp mot de krav som kommer av den katastrofmedicinska beredskapen.

Den 1 mars 2022 inkom Socialstyrelsen med rapporten Nationellt register över blodgivare och plan för ökad kapacitet. I rapporten redogörs för förutsättningarna för ett nationellt register för blodgivare. Socialstyrelsen konstaterar att det behövs en djupare utredning av i vilken form och hur för-

valtning av ett nationellt register lämpligast ska ske. I denna kontext lyfter Socialstyrelsen fram behovet av att ett register över godkända blodgivare även visar uppgifter om hur mycket blod av olika blodgrupper som finns att tillgå i de olika regionerna då det skulle underlätta för verksamheterna både i den dagliga verksamheten och vid kris eller krig. Även de delar i rapporten som rör utökad kapacitet för blodgivning menar Socialstyrelsen behöver utredas ytterligare i nära samverkan med de aktörer som berörs. Förslaget om en centraliserad blodverksamhet till exempel är en sådan genomgripande förändring som kräver en mer ingående konsekvensanalys på områdena organisation, logistik, eventuella sårbarheter och ekonomi. Utökad plasma-givning samt inhemsk produktion av frystorkad plasma och frysta trombocyter är också ett förslag där förutsättningarna enligt Socialstyrelsen behöver bli mer belysta.

Även Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap (S 2018:09) har i sitt slutbetänkande Struktur för ökad förmåga (SOU 2022:06) gjort bedömningen att produktion och lagerhållning av frystorkad plasma i Sverige bättre skulle säkerställa svenska behov och möjliggöra en utökad användning prehospitalt. Tillgången på frystorkad plasma är mycket begränsad och produkter produceras för närvarande endast i två länder i Europa. Utredningen konstaterar att tillgång till plasma är en viktig del av den akuta vården både prehospitalt och på sjukhus. Därmed är plasma också en viktig del av blodförsörjningen. Användandet av fryst plasma leder till viss kassation och det kan vara svårt att snabbt få fram större mängder av den frysta plasman som inte tinats i för-väg. Utredningen menar att säkerställd tillgång till plasma torde vara särskilt angelägen vid bl.a. stora masskadehändelser i fred, vid Försvarens in-satser utomlands och vid krig.

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Albert Sundelius

Kopia till

Försvarsmakten

Läkemedelsverket

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Regionerna

Sveriges Kommuner och Regioner

Nationellt programområde medicinsk diagnostik

Svenska Blodalliansen SweBA